

**Karolinska
Institutet**

Lagöverträdare med psykisk ohälsa och problematiskt substansbruk: Behandling och återfall i brott

Natalie Durbeej Med. dr
Institutionen för klinisk neurovetenskap
Centrum för Psykiatriforskning
Karolinska Institutet

Natalie.Durbeej@ki.se

Bakgrund/utgångspunkter

- Sambanden mellan problematiskt substansbruk*, psykisk ohälsa och brott är väl undersökta och klarlagda i vetenskaplig litteratur (Fazel et al., 2009; Lund et al., 2013)
- Lagöverträdare med psykisk ohälsa och problematiskt substansbruk: flertalet problem, behandlingsbehov och hög risk för återfall (Eriksson et al., 2012; Ruiz et al., 2012)
- Deltagande i **interventioner mot missbruk** har visat sig samvariera med minskad risk för återfall i brott (Bukten et al., 2012; Holloway et al., 2006; Prendergast et al., 2002)
- Ex **metadonbehandling, miljöterapi, reguljär öppenvård** (Bukten et al., 2012; Gumpert et al., 2010; Holloway et al., 2006; Prendergast et al., 2002)

*Samlingsterm för olika typer av alkohol- och drogrelaterade problem: Riskbruk, skadligt bruk, missbruk eller beroende

Bakgrund/utgångspunkter

- **Integrerad**, dvs samtida **behandling** för problematiskt substansbruk och psykisk ohälsa har visat goda resultat: Tex minskade psykiatriska symptom, förhöjd livskvalitet, högre funktionsnivå, minskat missbruk (Craig et al., 2008; Drake et al. 1998, Mueser & Drake 2007; Peterson et al., 2005)
- **Assertive Community Treatment (ACT)** har visat goda resultat: Tex minskade psykiatriska symptom, minskad hemlöshet, bättre följsamhet i behandling, förhöjd livskvalitet, minskat missbruk? (Coldwell & Bender, 2007; Fries & Rosen 2011; Jason & Essock, 2011; Manuel et al., 2011; Stein & Santos, 1998)

Bakgrund/utgångspunkter

- Samvarierar **deltagande i interventioner mot missbruk** med positiva utfall såsom minskad risk för återfall i brott bland lagöverträdare med psykisk ohälsa och problematiskt bruk av alkohol och droger? (Gumpert et al., 2010)

Bakgrund/utgångspunkter

- Faktorer som **ökar** risken för att återfalla i brott:

STATISKA

- Kön
- Ålder
- Tidigare kriminalitet
- Kriminalitet/våld i uppväxtmiljö

DYNAMISKA

- Antisociala personlighetsdrag/beteenden
- Impulsivitet
- Psykisk ohälsa
- Problematiskt substansbruk

(Andrews & Bonta 2006;
Andrews et al., 2006; Bonta et al., 1998;
Collins et al., 2010; Gendreau et al., 1996;
Håkansson et al., 2012; Webster et al., 1997)

Bakgrund/utgångspunkter

- Faktorer som **ökar** risken för att återfalla i brott:

Psykopatiska personlighetsdrag

Psykopatiska drag (Hare, 2003)

- Specifika mellanmännsliga, emotionella och beteendemässiga egenskaper

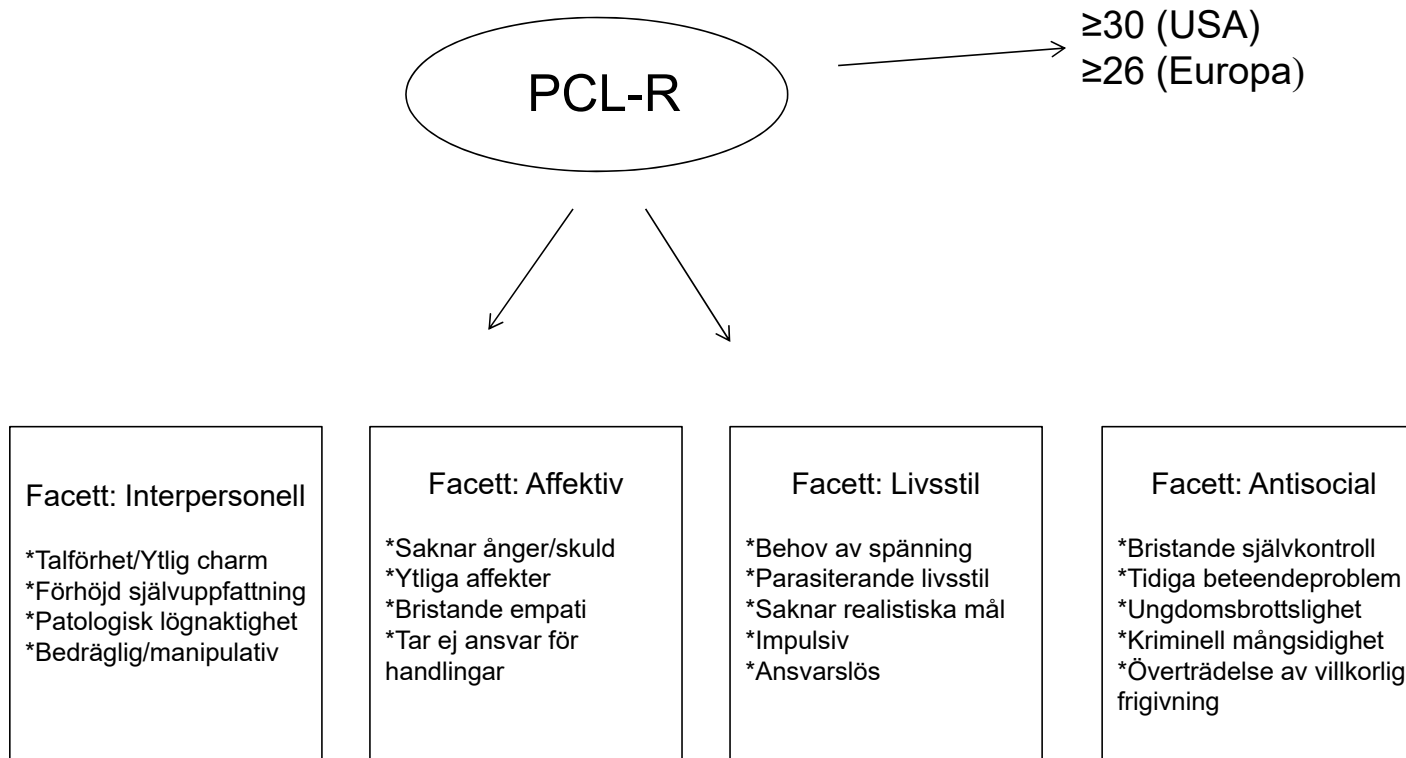
Mellanmännsligt: manipulativ, lögnaktig, grandios

Emotionellt: Känslokall, bristande empati, brister i skuld och ånger

Beteende: Impulsiv, ansvarslös, stort behov av spänning och omväxling, eventuellt kriminellt beteende

Kan mätas med bland annat med Psychopathy Checklist- Revised (PCL-R)

Psykopatiska personlighetsdrag (Hare, 2003)

Bakgrund/utgångspunkter

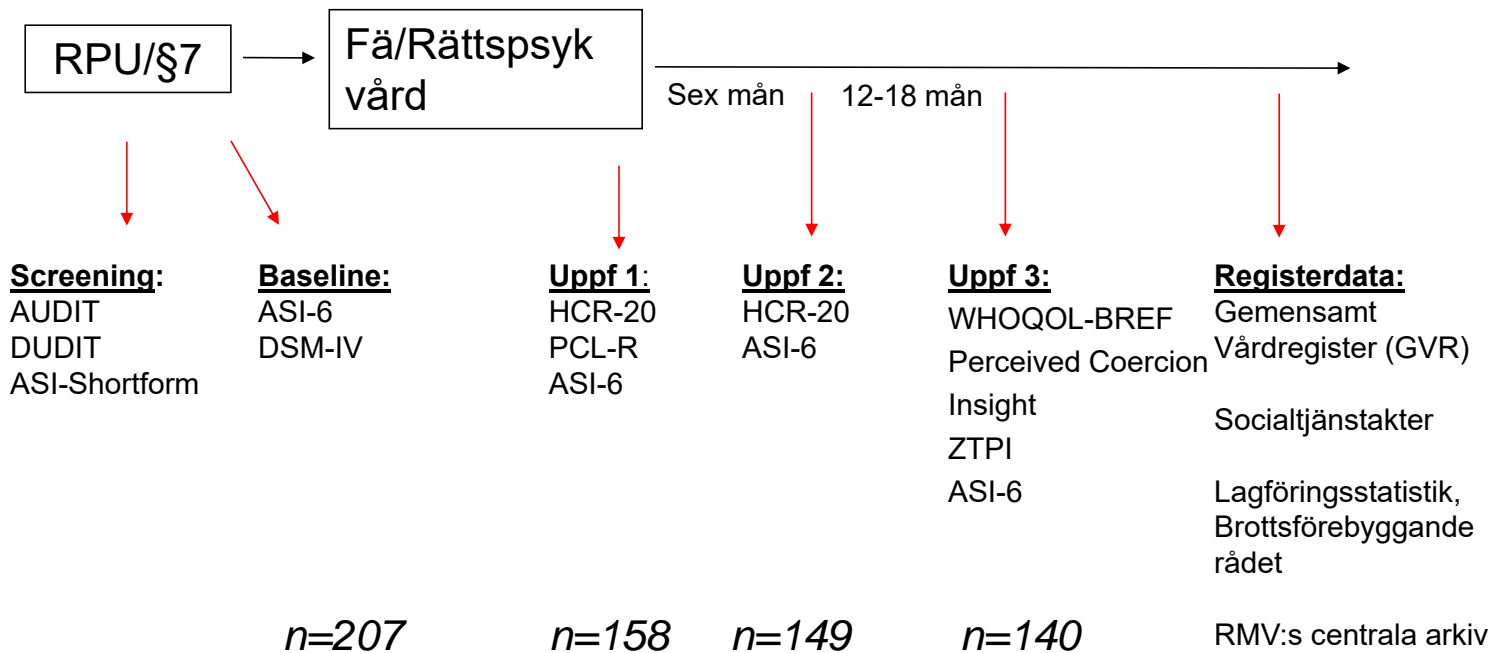
- Psykopatiska drag: starka prediktorer för återfall i brott, ffa Antisociala drag/beteenden (Hemphill et al., 1998; Porter et al., 2007)
- Fåtalet studier om konsumtion av interventioner mot missbruk samt effekter av dessa: Psykopatiska drag korrelerar med drop-out, dålig följsamhet i behandling och återfall i missbruk och brott (Alterman et al, 1998; Richards et al, 2003)
- Psykopatiska drag: barriärer till behandling inklusive missbruksbehandling, ffa affektiva och interpersonella drag (Thornton & Blud, 2007; Hobson et al., 2000; Richards et al., 2003 Olver & Wong 2011)
- Lagöverträdare med psykopatiska drag: Hög risk för återfall i brott **och** drop-out från behandling = bör särskilt beaktas i vårdsammanhang!

Mental Disorder, Substance Abuse and Crime (MSAC)

En svensk prospektiv kohortstudie som
undersöker betydelsen av deltagande i
interventioner mot missbruk för återfall i brott
bland

lagöverträdare med psykisk ohälsa och
problematiskt substansbruk

Metod: Mental disorder Substance Abuse and Crime

Metod: Inklusionskriterier Mental disorder Substance Abuse and Crime

- Genomgången RPU och/eller §7-undersökning
- Riskbruk enligt AUDIT och/eller DUDIT
- Folkbokförd i Stockholms län

RESEARCH ARTICLE

Mental Health Services and Public Safety: Substance Abuse Outpatient Visits Were Associated with Reduced Crime Rates in a Swedish Cohort

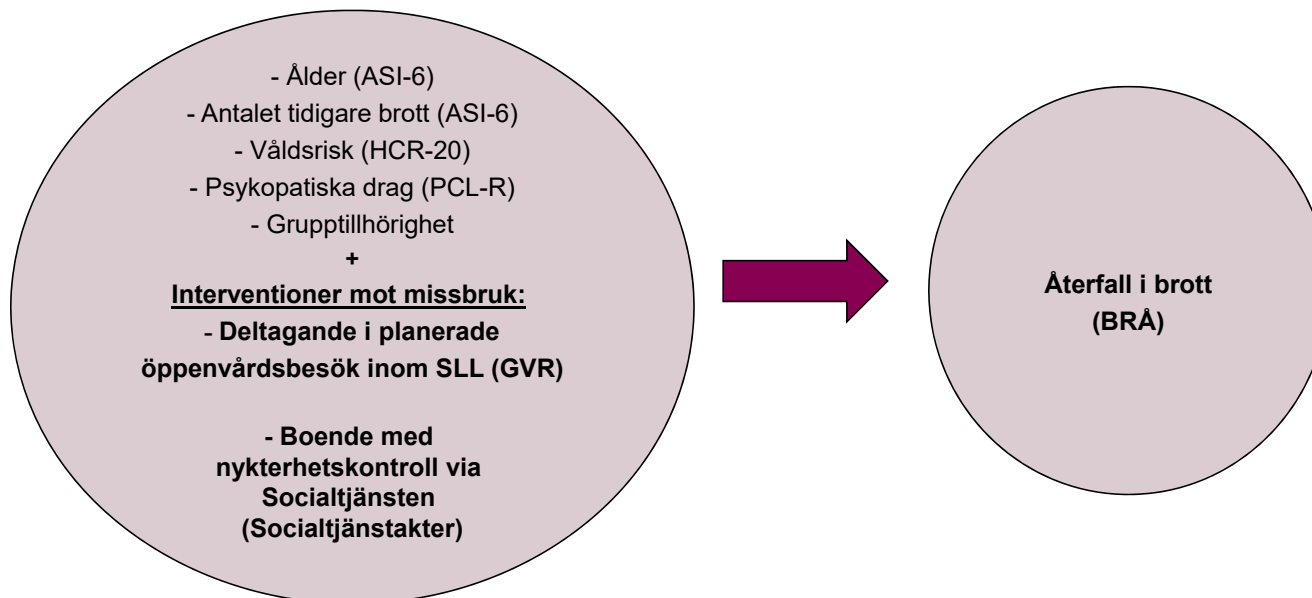
Natalie Durbeej^{1*}, Tom Palmstierna^{1,2,3,4}, Ingvar Rosendahl¹, Anne H. Berman^{1,4}, Marianne Kristiansson¹, Clara Hellner Gumpert¹

1 Department of Clinical Neuroscience, Center for Psychiatry Research, Stockholm County Council, Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden, **2** Forensic department Brøset, Centre for Research and Education in Forensic Psychiatry, Division of Psychiatry, St. Olav's University Hospital, Trondheim, Norway, **3** Department of Neuroscience, Faculty of Medicine NTNU, Trondheim, Norway, **4** Stockholm Center for Dependency Disorders, Stockholm County Council, Stockholm, Sweden

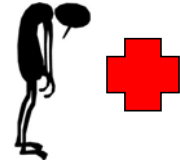

- Syfte: Att undersöka sambandet mellan deltagande i interventioner mot missbruk och återfall i brott bland lagöverträdare med psykisk ohälsa och problematiskt substansbruk
- Frågeställning: Samvarierar deltagande i interventioner mot missbruk med minskad risk för återfall i brott i denna population?

Metod: Variabler och utfall

Metod: Grupptillhörighet*

Less troubled (1) n = 26	Severely triply troubled (2) n = 24	Triply troubled with medical problems (3) n = 38	Working triply troubled (4) n = 60
<p>Låg grad av problemtyngd inom olika domäner</p>	<p>Hög grad av problemtyngd vad gäller kriminalitet, alkohol, droger, familj/sociala relationer, psykisk ohälsa</p>	<p>Hög grad av problemtyngd vad gäller kriminalitet, droger, psykisk ohälsa + fysisk ohälsa</p>	<p>Låg grad av problemtyngd vad gäller arbete. Medelhög problemtyngd vad gäller alkohol, psykisk ohälsa, kriminalitet</p>
			

Erikson et al., 2009

Metod: Definitioner

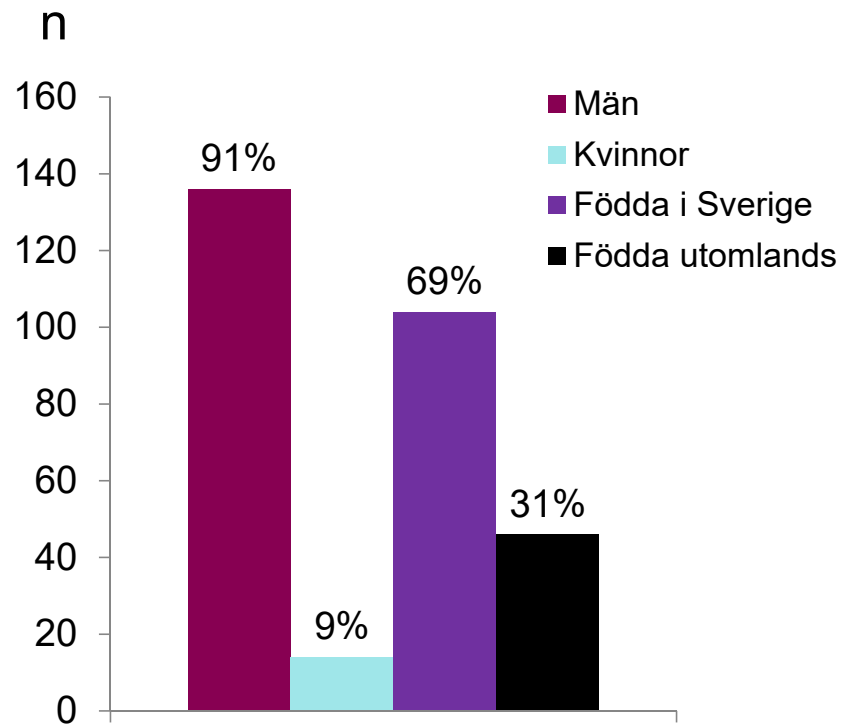
- **Deltagande i planerade öppenvårdsbesök inom SLL** = Minst 3 plan besök till specialiserad öppenvårdsmottagning mot missbruksproblem

- **Boende med nykterhetskontroll via Socialtjänsten** = Boende i ex behandlingshem, stödboende mm där nykterhetskontroll ingår i rutinen

Metod: Analyser

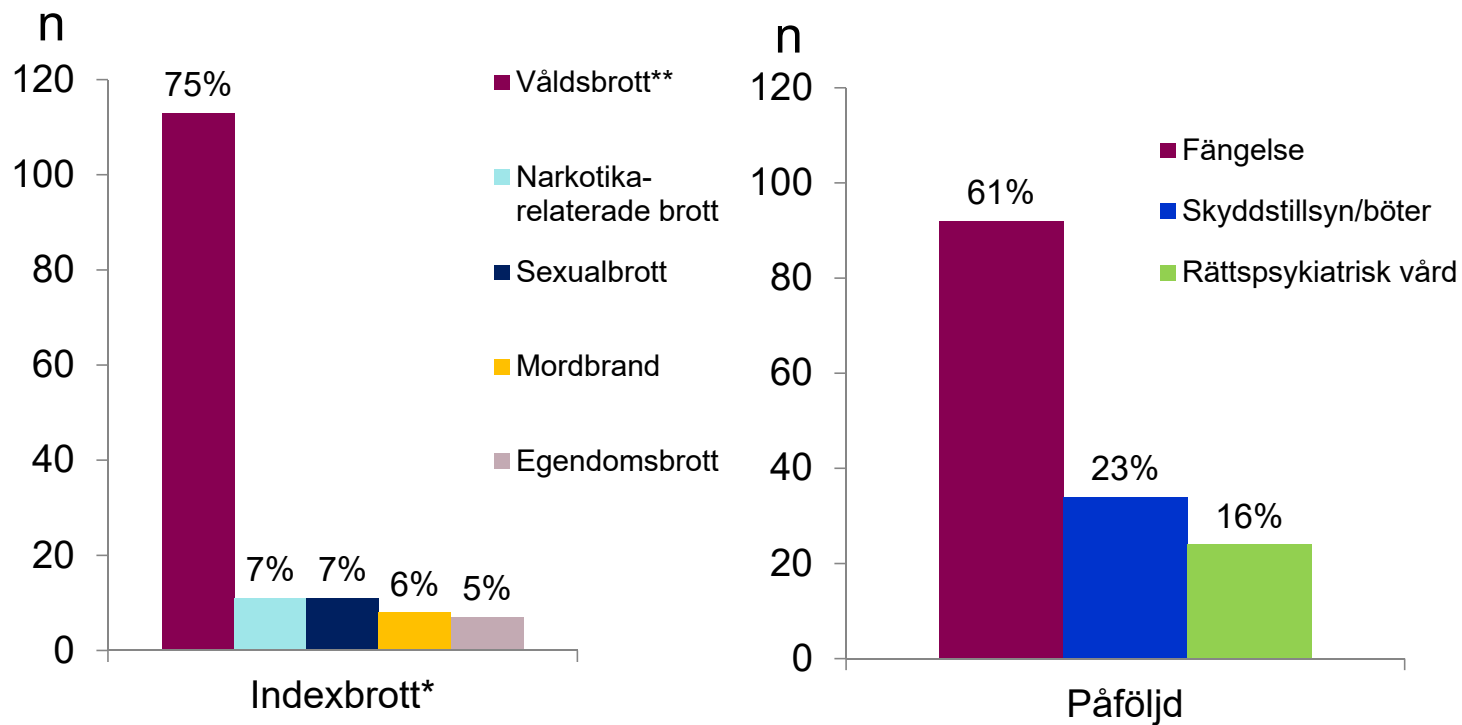
- Överlevnadskurvor
- Cox-regression för mellangrupsanalyser
- Stratifierad cox-regression för inomdividsanalyser

Deskriptiva resultat (n = 150)

Medelålder: 33.97 år (SD = 11.12, range: 17-61)

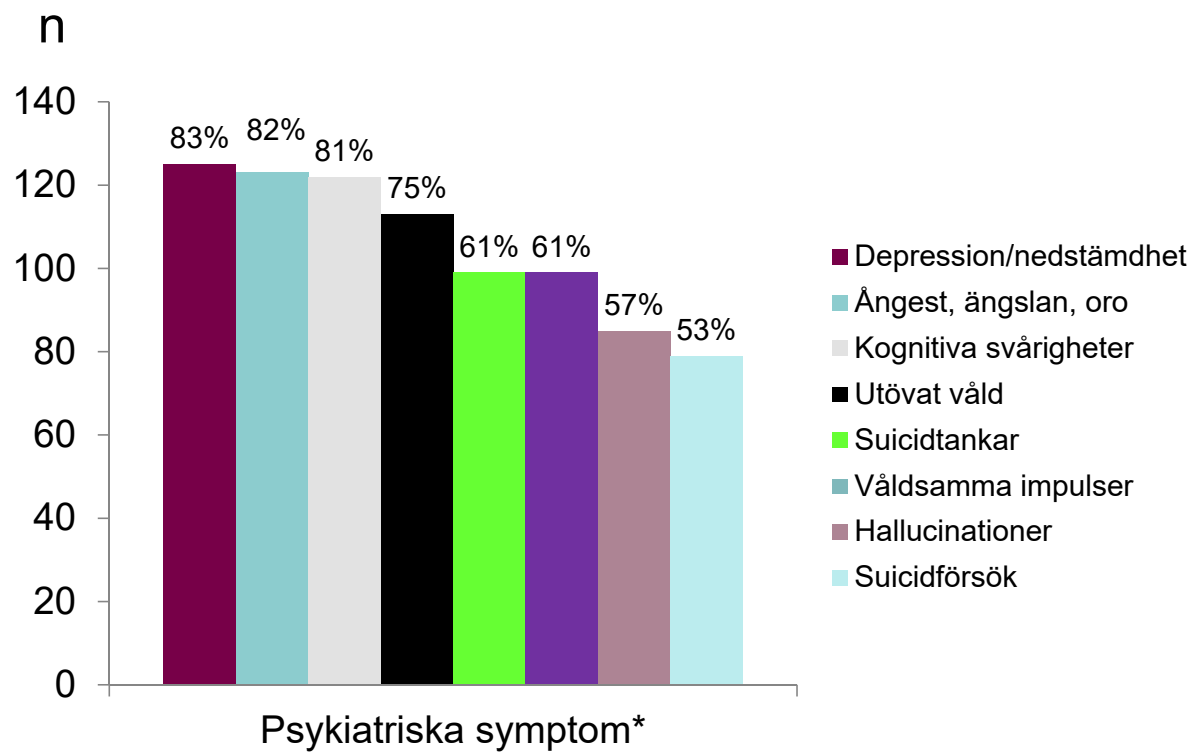
Deskriptiva resultat (n = 150)

*Huvudbrott vid fällande dom

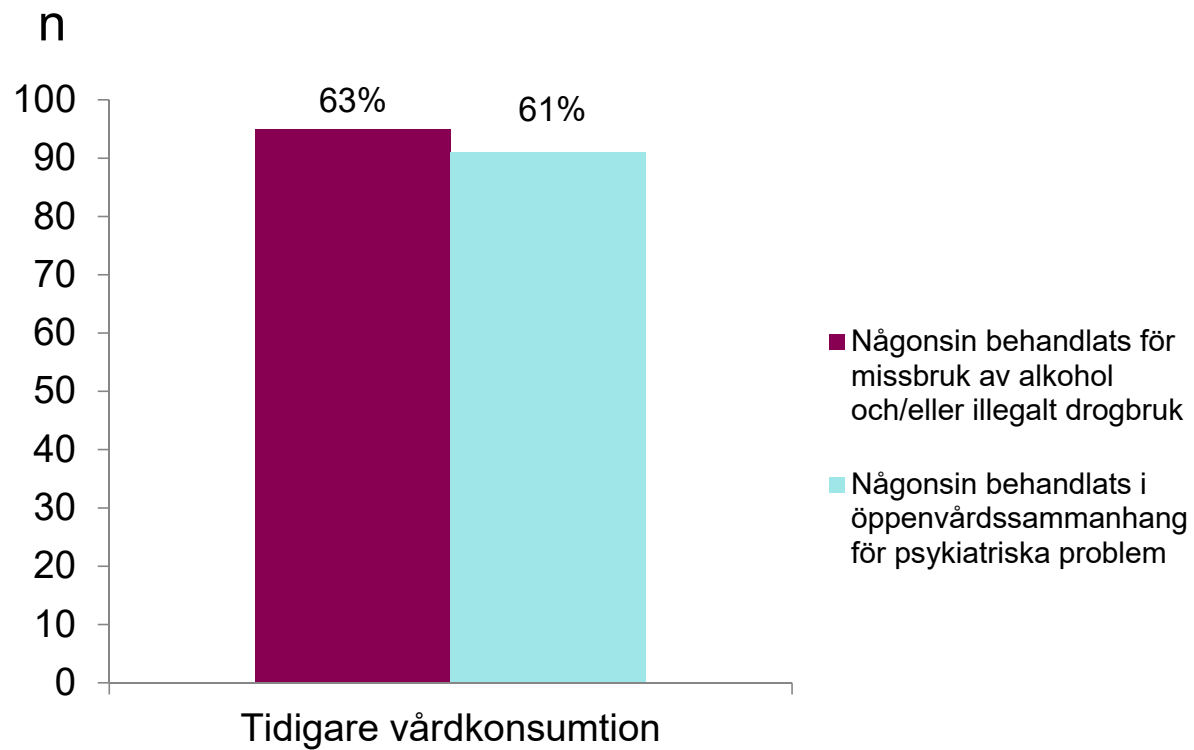
**Misshandel/mord/försök till mord/dråp/hot/rån

Deskriptiva resultat (n = 150)

*Sedan 18års ålder

Deskriptiva resultat (n = 150)

Deskriptiva resultat (n = 150)

Test/item	M	SD	Range
Antal fällande domar innan indexbrottet*	5.45	9.34	0-63
PCL-R	14.23	7.88	1-33
HCR-20	16.52	7.78	1-31

Samtliga uppfyller kriteriet för riskbruk av alkohol och/eller droger enligt AUDIT(6/8 poäng) och DUDIT (1 poäng)

-De vanligaste substanserna är alkohol, cannabis och amfetamin

*Sedan 18års ålder

Deskriptiva resultat (n = 150)

Interventioner mot missbruk	n	%
≥ 1 planerat öppenvårdsbesök inom SLL	75	50
≥ 3 planerade öppenvårdsbesök inom SLL	47	31
Boende med nykterhetskontroll via soc.tjänsten	35	23

	M	SD	Range
Antal planerade öppenvårdsbesök inom SLL	4.33	8.05	0-48
Antal veckor boende med nykterhetskontroll	9.73	8.78	1-31

Deskriptiva resultat (n = 150)

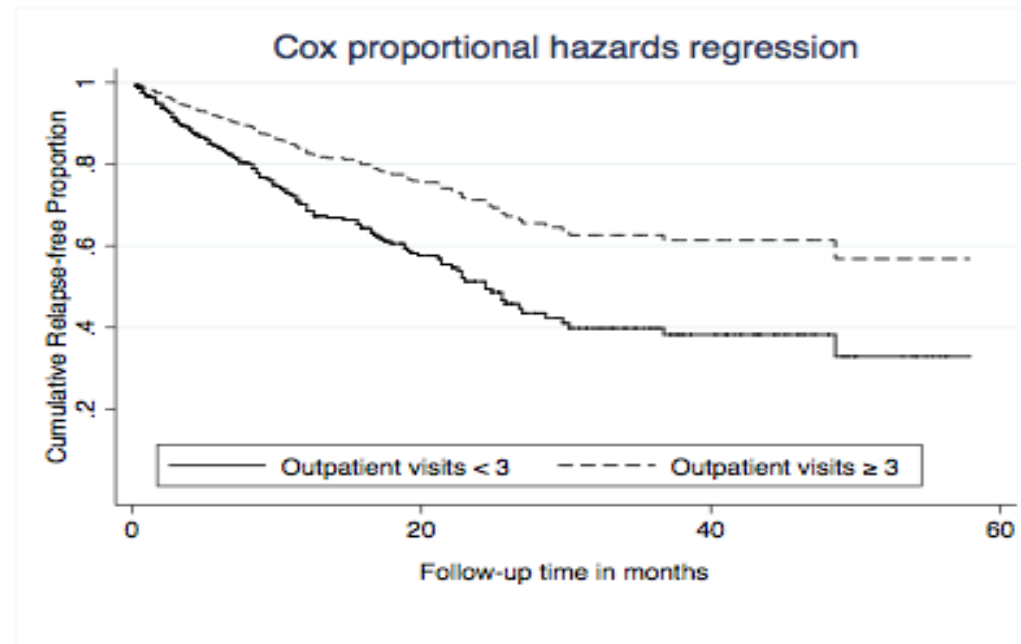
Återfall i brottslighet	n	%
Återfall i minst ett brott under uppföljningstiden	76	51

- Antal brott under uppföljningstiden*: 139

- Antal återfall per person: 1-7

*M = 33.31 mån

Huvudresultat överlevnadskurvor

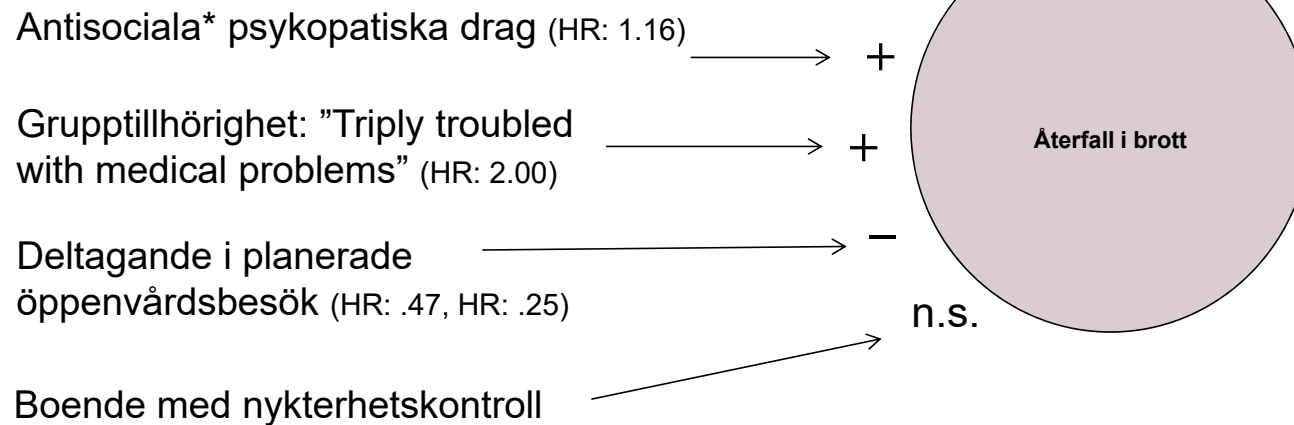
Huvudresultat cox-regression

Variabler	SE	Hazard Ratio (HR)	95 % CI for HR
Ålder vid undersökning	.01	.98	.96-1.00
Antal fällande domar innan indexbrottet	.01	1.00	.98-1.02
PCL-R facetter			
Interpersonell	.08	1.11	.96-1.29
Affektiv	.06	1.07	.96-1.19
Livsstil	.06	1.05	.94-1.18
Antisocial	.06	1.16	1.06-1.27
HCR-20 totalpoäng	.02	.98	.94-1.01
Grupptillhörighet*			
Less troubled	.40	1.22	.64-2.33
Severely triply troubled	.37	1.43	.86-2.37
Triply troubled with medical problems	.40	2.00	1.36-2.95
Interventioner mot missbruk			
Boende med nykterhetskontroll	.41	1.23	.64-2.37
Deltagande i planerade öppenvårdsbesök	.12	.47 = 53%	.29-.77

Huvudresultat stratifierad cox-regerssion

	SE	Hazard Ratio (HR)	95 % CI for HR
Interventioner mot missbruk			
Boende med nykterhetskontroll	.31	.50	.15-1.67
Deltagande i planerade öppenvårdsbesök	.11	.25 =75%	.11-.60

Huvudresultat

*Ex kriminell mångsidighet, ungdomskriminalitet, bristfällig beteendekontroll

Sammanfattning av resultat

- **Hög återfallsfrekvens** i samplet (51%)
- Antisociala psykopatiska personlighetsdrag och problemprofil avseende kriminalitet, droger, psykisk och fysisk ohälsa samvarierar med **ökad** risk för återfall i brott
- Deltagande i planerade öppenvårdsbesök samvarierar med **minskad** risk för återfall i brott (53% resp. 75%)

Diskussion

= Lagöverträdare med psykisk ohälsa och problematisk substansbruk verkar gynnas av stabilitet i kontakten med vårdsystemet

= Populationen bör motiveras till att delta i öppenvårdsbehandling. Kriminalvård, frivård, rättspsykiatrisk vård bör fokusera på allokering av sådan behandling för att minska risk för återfall i brott

= De med Antisociala psykopatiska personlighetsdrag och ovan problempofil behöver identifieras pga ökad återfallsrisk + tilldelas särskilda insatser för att minska återfallsrisk

Förslag till fortsatt forskning

Bland lagöverträdare med psykisk ohälsa och problematiskt substansbruk:

- Undersöka hur pop kan motiveras till öppenvårdsbehandling
- Vilken typ av behandling ger effekt? Psykosociala och/el farmakologiska interventioner?
- Andra utfall: psykisk ohälsa, missbruk, livskvalitet, cost-benefit
- Fler studier i en community setting + med kvinnor separat
- RCT-studier med kontrollgrupp och randomisering + kvalitativa studier

**Karolinska
Institutet**

Tack!

Natalie Durbeej Med. dr
Programområde Rättspsykiatri
Institutionen för klinisk neurovetenskap
Centrum för psykiatrforskning

Karolinska Institutet
Natalie.Durbeej@ki.se